

Mål C-268/06

Impact mot Minister for Agriculture and Food m.fl.

(begäran om förhandsavgörande
från Labour Court)

”Direktiv 1999/70/EG — Klausulerna 4 och 5 i ramavtalet om visstidsarbete — Visstidsanställningar vid offentliga myndigheter — Anställningsvillkor — Löner och pensioner — Visstidsanställningar som förnyas med upp till åtta år — Processuell autonomi — Direkt effekt”

Förslag till avgörande av generaladvokat J. Kokott föredraget den 9 januari 2008 . . . I - 2487
Domstolens dom (stora avdelningen) av den 15 april 2008 I - 2533

Sammanfattning av domen

1. *Gemenskapsrätt — Principer — Rätt till ett effektivt domstolsskydd (Rådets direktiv 1999/70)*

2. *Socialpolitik — Ramavtalet om visstidsarbete undertecknat av EFS, UNICE och CEEP — Direktiv 1999/70*
(Artikel 139.1 och 139.2 EG; rådets direktiv 1999/70, klausulerna 4.1 och 5.1 i bilagan)
3. *Socialpolitik — Ramavtalet om visstidsarbete undertecknat av EFS, UNICE och CEEP — Direktiv 1999/70*
(Artiklarna 10 EG och 249 tredje stycket EG; rådets direktiv 1999/70)
4. *Institutionernas rättsakter — Direktiven — Medlemsstaternas genomförande*
(Artikel 249 tredje stycket EG; rådets direktiv 1999/70)
5. *Socialpolitik — Ramavtalet om visstidsarbete undertecknat av EFS, UNICE och CEEP — Direktiv 1999/70*
(Rådets direktiv 1999/70, klausul 4 i bilagan)

1. Gemenskapsrätten, i synnerhet effektivitetsprincipen, kräver att en specialdomstol, vid vilken talan har väckts inom ramen för den behörighet, om än fakultativ, som nämnda domstols getts i den lag genom vilken direktiv 1999/70/EG om ramavtalet om visstidsarbete undertecknat av EFS, UNICE och CEEP införlivats, att pröva en talan som grundar sig på ett åsidosättande av denna lag, även förklarar sig vara behörig att pröva de av kändans krav som direkt grundar sig på detta direktiv, när de är hänförliga till perioden från det att införlivandefristen för direktivet löpte ut till ikraftträdandet av nämnda lag, om skyldigheten för kändan att samtidigt väcka en separat talan vid allmän domstol som direkt grundar sig på själva direktivet skulle ge upphov till processuella olägenheter som kan göra det orimligt svårt att utöva de rättigheter som kändan har enligt gemenskapsrätten. Det åligger den

nationella domstolen att vidta de undersökningar som behövs i detta avseende.

(se punkt 55 samt punkt 1 i domslutet)

2. När bestämmelserna i ett direktiv med hänsyn till bestämmelsernas innehåll är ovillkorliga och tillräckligt precisa har enskilda alltid rätt att åberopa dessa gentemot staten, i synnerhet när staten är arbetsgivare. Denna princip kan tillämpas på avtal vilka, i likhet med ramavtalet om visstidsarbete i bilagan till direktiv 1999/70 om ramavtalet om visstidsarbete undertecknat av EFS, UNICE

och CEEP, med stöd av artikel 139.1 EG har förhandlats fram mellan arbetsmarknadens parter på gemenskapsnivå och som i enlighet med artikel 139.2 EG har genomförts genom ett direktiv från rådet, av vilket de utgör en integrerad del.

3. Artiklarna 10 EG och 249 tredje stycket EG samt direktiv 1999/70 om ramavtalet om visstidsarbete undertecknat av EFS, UNICE och CEEP ska tolkas så, att en myndighet i en medlemsstat som agerar i egenskap av offentlig arbetsgivare inte har rätt att, i strid med det syfte som eftersträvas med nämnda direktiv och ramavtalet om visstidsarbete, vilket består i att förhindra missbruk av visstidsanställningsavtal, vidta åtgärder bestående i att sådana avtal förnyas för ovanligt långa perioder under perioden från det att införlivandefristen för direktiv 1999/70 löpte ut till ikraftträdandet av den lag genom vilken direktivet införlivats.

Klausul 4.1 i nämnda ramavtal innehåller ett allmänt och tydligt förbud mot all slags olikbehandling vad gäller anställningsvillkor av visstidsanställda som inte kan motiveras på objektiva grunder. Bestämmelsen är ovillkorlig och tillräckligt precis för att kunna åberopas av en enskild inför nationell domstol, vilket däremot inte är fallet med klausul 5.1 i nämnda ramavtal. I den sistnämnda klausulen fastställs ett allmänt mål för medlemsstaterna, bestående i att förhindra missbruk vid användandet av på varandra följande visstidsanställningskontrakt, genom att införa minst en av de uppräknade åtgärderna.

(se punkt 92 samt punkt 3 i domslutet)

4. Det ska erinras om att de nationella domstolarna vid tillämpningen av nationell rätt, och särskilt bestämmelser i en nationell lag som specifikt har införts för att genomföra ett direktiv, är skyldiga att i den utsträckning det är möjligt tolka den nationella rätten mot bakgrund av direktivets ordalydelse och syfte för att uppnå det resultat som avses i direktivet och iaktta artikel 249 tredje stycket EG. Den nationella domstolens skyldighet att beakta ett direktivs innehåll vid tolkningen och tillämpningen av relevanta

(se punkterna 57, 58, 60, 68, 70, 73, 79 och 80 samt punkt 2 i domslutet)

bestämmelser i nationell rätt begränsas likväl av allmänna rättsprinciper, särskilt av principerna om rättssäkerhet och förbud mot retroaktiv lagstiftning, och den kan inte tjäna som grund för att nationell rätt tolkas *contra legem*.

När den tillämpliga nationella rätten innehåller en regel om att en lag inte kan tillämpas retroaktivt om det inte klart och tydligt anges i lagen att det är tillåtet, är den nationella domstolen, som har att pröva ett yrkande som grundar sig på åsidosättande av en bestämmelse i nationell lag genom vilken direktiv 1999/70 om ramavtalet om visstidsarbete undertecknat av EFS, UNICE och CEEP införlivades, under dessa villkor, enligt gemenskapsrätten bara skyldig att tillerkänna nämnda bestämmelse retroaktiv verkan från det att införlivandefristen för nämnda direktiv löpte ut om den nationella rätten innehåller en uppgift av sådant slag, vilken kan tillerkänna nämnda bestämmelse retroaktiv verkan.

(se punkterna 98, 100 och 104 samt punkt 4 i domslutet)

5. Klausul 4 i ramavtalet om visstidsarbete i bilagan till direktiv 1999/70 om ramavtalet om visstidsarbete undertecknat av EFS, UNICE och CEEP ska, då den ger uttryck för en princip i gemenskapens arbetsrättsliga lagstiftning som inte får tolkas restriktivt, tolkas så, att de anställningsvillkor som avses i nämnda klausul omfattar villkor avseende lön och pensioner som härrör från anställningsförhållandet, med undantag för villkor avseende pensioner som härrör från ett lagstadgat socialt trygghetssystem.

(se punkterna 114 och 134 samt punkt 5 i domslutet)